

WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY

Wirusowe zapalenia wątroby to choroby wywoływane przez hepatotropowe wirusy, które powodują stan zapalny wątroby. W niektórych przypadkach WZW może przebiegać jak ciężka choroba i grozić poważnymi następstwami zdrowotnymi. Zależy to między innymi od typu WZW oraz wieku zakażonego, jego stanu zdrowia przed zakażeniem i chorób współistniejących. Wirusy wywołujące WZW są odporne na działanie czynników fizycznych i chemicznych.

1. WZW typu A

Choroba występująca na całym świecie, szczególnie na terenach o złym stanie sanitarnym i higienicznym. Źródłem zakażenia i rezerwuarem jest człowiek. Osoby zakażone wydalają wirusa z kałem. Zakażenie szerzy się głównie drogą pokarmową przez zakażone produkty żywnościowe i wodę.

Okres wylegania choroby wynosi przeciętnie 30 dni. Choroba zaczyna się nagle a jej przebieg zależy od wieku chorego. Łagodniej przebiega u dzieci, ciężiej u dorosłych. Główne objawy to osłabienie, bóle głowy, nudności, wymioty, stany podgorączkowe, bóle stawowe, objawy grypopodobne. Żółtaczka utrzymuje się od 1 do kilku tygodni. Powikłania zdarzają się rzadko.

Zapobieganie

- przestrzeganie zasad higieny osobistej,
- mycie rąk po wyjściu z toalety,
- mycie rąk przed przygotowaniem posiłków i przed jedzeniem,
- szczepienie osób zatrudnionym przy dystrybucji i produkcji żywności,
- szczepienia dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym i młodzieży,
- szczepienia osób wybierających się do krajów o wysokim stopniu zachorowalności.

2. WZW typu B

Choroba występuje na całym świecie. Źródłem zakażenia i rezerwuarem jest człowiek. Wrotami zakażenia jest uszkodzona skóra lub błony śluzowe. Zakażenie szerzy się głównie przez kontakt z zakażoną krwią. Może do tego dojść w związku z zabiegami medycznym lub niemedycznymi. Przyczyną zakażenia są najczęściej zabiegi dokonywane niesterylnym sprzętem, zarówno w placówkach służby zdrowia jak i podczas dożylnego przyjmowania środków uzależniających, wykonywania tatuaży lub zabiegów kosmetycznych np. przekłuwania uszu. Zakażenie może szerzyć się również poprzez kontakty seksualne. **Do zakażenia wystarczy bardzo niewielka ilość krwi.** Okres wylegania choroby wynosi przeciętnie 60–90 dni.

Objawy:

- uszkodzenie wątroby poprzedzone jest ogólnymi złym samopoczuciem, osłabieniem, bólami głowy, brakiem apetytu,
- w okresie kiedy występuje uszkodzenie wątroby pojawia się podwyższona temperatura, nudności, wymioty, może pojawić się żółtaczka,
- u części chorych może dojść do przewlekłego przebiegu choroby. Przewlekłe WZW typu B często przechodzi w marskość wątroby lub prowadzi do powstania raka wątroby.

Zapobieganie:

- szczepienia ochronne (w Polsce bezpłatnymi szczepieniami przeciwko WZW są objęte liczne grupy osób, m.in. dzieci i młodzież oraz osoby będące w bliskim kontakcie z osobą zakażoną),
- wykonywanie wszelkich zabiegów medycznych lub niemedycznych (każdej czynności przerywającej ciągłość skóry lub błon śluzowych – w tym zabiegi kosmetyczne, tatuaże) w warunkach sterylnych, zgodnych ze standardami i zaleceniami sanitarnymi,
- unikanie kontaktów seksualnych z przygodnymi partnerami.

3. WZW typu C

Choroba występuje na całym świecie, a jej przebieg jest bardzo skryty. Źródłem zakażenia i rezerwuarem jest człowiek. Zakażenie szerzy się w podobny sposób jak WZW typu B. Okres wylegania choroby wynosi przeciętnie 7-8 tygodni. WZW C jest najbardziej niebezpieczną postacią choroby. Prawie zawsze dochodzi do przewlekłego przebiegu choroby, w wyniku którego dochodzi do trwałego uszkodzenia wątroby, co w rezultacie może doprowadzić do marskości i raka pierwotnego wątroby. Objawy choroby są takie same jak w postaci WZW B.

Zapobieganie:

- wykonywanie wszelkich zabiegów medycznych lub niemedycznych (każdej czynności przerywającej ciągłość skóry lub błon śluzowych – w tym zabiegi kosmetyczne, tatuaże) za pomocą sterylnej sprzężki,
- unikanie kontaktów seksualnych z przygodnymi partnerami.

Niestety do chwili obecnej brak środka zapobiegawczego w postaci szczepionki profilaktycznej.

W przypadku kontaktu z zakażoną osobą, lub też wystąpienia niepokojących objawów należy niezwłocznie zgłosić się do lekarza w celu przeprowadzenia wywiadu epidemiologicznego i wykonania badań laboratoryjnych (wykrycie przeciwciał).

Objawy chorobowe w przypadku przewlekłego przebiegu choroby mogą być mało charakterystyczne (uczucie zmęczenia, pobolewania w prawym podżebrzu, nietolerancja niektórych potraw, np. tłuszczów lub alkoholu, okresowe zażółcenie białek lub skóry).

Leczenie chorego w ciężkich postaciach powinno odbywać się w szpitalu. Osoby wypisane ze szpitala oraz ozdrowieńcy powinni być pod stałą opieką lekarską przez kilka miesięcy. Podobną opiekę należy zapewnić osobom z otoczenia chorego, które były w ścisłym kontakcie z chorym.

W przypadku wystąpienia zakażenia lub objawów choroby pomocy można szukać w:

Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Wł. Biegańskiego

91-347 Łódź, ul. Kniaziewicza 1/5

tel. /42/ 2516011, /42/ 2516080

Katedra i Klinika Chorób Zakaźnych Uniwersytetu Medycznego

tel. /42/ 2516265.

Informację opracował Oddział Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej WSSE w Łodzi w oparciu o materiały:

- Państwowego Zakładu Higieny
- „Choroby zakaźne i pasożytnicze – epidemiologia i profilaktyka” pod redakcją Wiesława Magdzika